

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

25 päivänä helmikuuta 2010 (*)

Ympäristö – Direktiivi 1999/31/EY – 10 artikla – Kiinteän jätteen kaatopaikalle sijoittamisesta perittävä erityinen maksu – Kaatopaikan pitäjän velvollisuus maksaa tämä maksu – Kaatopaikan toimintakustannukset – Direktiivi 2000/35/EY – Viivästyskorot

Asiassa C-172/08,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöä, jonka Commissione tributaria provinciale di Roma (Italia) on esittänyt 1.4.2008 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 25.4.2008, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Pontina Ambiente Srl

vastaa

Regione Lazio,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: kahdeksannen jaoston puheenjohtaja C. Toader, joka hoitaa toisen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit C. W. A. Timmermans, K. Schiemann, P. K. J. G. (esittelevä tuomari) ja L. Bay Larsen,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: hallintovirkamies R. F. J. J.,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.6.2009 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Pontina Ambiente Srl, edustajinaan ragioniere F. Zadotti ja avvocato A. Presutti,
- Italian hallitus, asiamiehenään I. Bruni, avustajanaan avvocato dello Stato G. De Bellis,
- Euroopan komissio, asiamiehinään A. Aresu ja J. B. Laignelot,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.9.2009 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 12, EY 14, EY 43 ja EY 46 artiklan, kaatopaikoista 26.4.1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/31/EY (EYVL L 182, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.9.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, s. 1; jäljempänä direktiivi 1999/31), 10 artiklan sekä kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 29.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/35/EY (EYVL L 200, s. 35) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on Pontina Ambiente Srl (jäljempänä Pontina Ambiente) ja vastaajana Regione Lazio ja joka koskee kahta maksuunpanomääräystä, joissa Pontina Ambienten todettiin maksaneen vuoden 2004 kolmannelta ja neljänneltä vuosineljännekseltä kiinteän jätteen kaatopaikalle sijoittamisesta perittävän erityisen maksun viivästyneenä ja joissa sille määrättiin tästä seuraamukset sekä joissa se määrättiin maksamaan viivästyskorkoa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin säännöstö

3 Direktiivin 1999/31 29 perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”Olisi toteutettava toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jätteiden sijoittamisesta kaatopaikalle perittävät maksut kattavat kaikki kustannukset, jotka liittyvät kaatopaikan käyttöönottoon ja toimintaan, mukaan lukien mahdollisuuksien mukaan kaatopaikan pitäjän annettava taloudellinen vakuus tai vastaava, sekä arvioidut alueen käytöstäpoistamiseen liittyvät kustannukset, mukaan lukien tarvittavien jälkihoitotoimenpiteiden kustannukset.”

4 Direktiivin 1999/31 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän direktiivin tarkoituksena on [jätteistä 15.7.1975 annetun neuvoston] direktiivin 75/442/ETY [(EYVL L 194, s. 39), sellaisena kuin se on muutettuna 24.5.1996 tehdyllä komission päätöksellä 96/350/EY (EYVL L 135, s. 32; jäljempänä direktiivi 75/442)] ja erityisesti sen 3 ja 4 artiklan vaatimusten noudattamiseksi säätää jätteitä ja kaatopaikkoja koskevien tiukkojen toiminnallisten ja teknisten vaatimusten avulla toimenpiteistä, menettelyistä ja ohjauksesta kaatopaikoilla niiden koko käyttöajan tapahtuvan jätteiden sijoittamisen haitallisten ympäristövaikutusten, etenkin pintaveden, pohjaveden, maaperän ja ilman saastumisen sekä koko maapallon ympäristöön kohdistuvien vaikutusten, kasvihuoneilmiö mukaan lukien, sekä kaikkien niistä johtuvien ihmisten terveydelle aiheutuvien vaarojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi niin pitkälle kuin mahdollista.”

5 Direktiivin 1999/31 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

— —

l) kaatopaikan pitäjällä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on vastuussa kaatopaikasta sen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella kaatopaikka sijaitsee; kyseinen henkilö voi vaihtua perustamisvaiheesta jälkihoitovaiheeseen

— —

n) haltijalla jätteen tuottajaa taikka luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka hallussa jäte on

6 Direktiivin 1999/31 10 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä varmistaakseen, että kaatopaikan pitäjiä perimä hinta kaiken tyyppisen jätteen sijoittamisesta kyseiselle kaatopaikalle kattaa kaatopaikan perustamiseen ja toimintaan liittyvät kustannukset, mukaan lukien mahdollisuuksien mukaan 8 artiklan a alakohdan iv alakohdassa tarkoitettu taloudellisesta vakuudesta tai muusta vastaavasta aiheutuvat kustannukset ja kaatopaikan käytöstäpoistamisesta ja jälkihoidosta aiheutuvat arvioidut kustannukset vähintään 30 vuoden ajalta. Jollei ympäristöä koskevan tiedon saannin vapaudesta 7 päivänä kesäkuuta 1990 annetusta neuvoston direktiivistä 90/313/ETY [(EYVL L 158, s. 56)] muuta johdu, jäsenvaltioiden on huolehdittava avoimuudesta kaikkien tarvittavien kustannustietojen keräämisessä ja käytössä.”

7 Direktiivin 75/442 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet edistääkseen:

a) ensiksi jätteiden tuotannon – – estämistä tai vähentämistä – –.”

8 Direktiivin 2000/35 1 artiklassa säädetään, että tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin.

9 Direktiivin 2000/35 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”kaupallisilla toimilla” tarkoitetaan ”yritysten tai yritysten ja viranomaisten välisiä toimia, jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan”.

10 Direktiivin 2000/35 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Viivästyskorko”, säädetään muun muassa, että jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että maksun viivästyessä maksetaan viivästyskorkoa ja että velkoja, joka on täyttänyt sopimukseen ja lakiin perustuvat velvoitteensa, voi vaatia viivästyskorkoa, ellei se ole saanut erääntynyttä määrää ajoissa, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa viivästyksestä.

Kansallinen säännöstö

11 Julkistalouden järjeistämistoimenpiteistä 28.12.1995 annetun lain nro 549 3 §:n 24 momentilla otettiin käyttöön kiinteän jätteen kaatopaikalle sijoittamisesta perittävä erityinen maksu jätteiden tuottamisen vähentämiseksi ja niiden sisältämien raaka-aineiden ja energian hyödyntämiseksi (GURI nro 302, Suplemento ordinario, 29.12.1995; jäljempänä laki nro 549/95).

12 Lain nro 549/95 3 §:n 25 momentin nojalla tämä maksu peritään kiinteiden jätteiden sijoittamisesta kaatopaikalle.

13 Lain nro 549/95 3 §:n 26 momentin mukaisesti se, jolla on velvollisuus maksaa tämä maksu, on lopullisesta varastoinnista huolehtivan yrityksen toiminnan harjoittaja, jonka on vyörytettävä maksu jätteen luovuttavalle taholle.

14 Lain nro 549/95 3 §:n 27 momentissa säädetään, että kiinteiden jätteiden kaatopaikalle sijoittamisesta perittävä erityinen maksu maksetaan alueille (Regioni).

15 Lain nro 549/95 3 §:n 28 ja 29 momentin mukaan maksettava summa määritetään siten, että maksun määrä kerrotaan kaatopaikalle sijoitettujen jätteiden määrällä, joka ilmaistaan kilogrammoissa, sekä korjauskertoimella, jossa otetaan huomioon jätteiden ominaispaino, laatu ja

niiden kaatopaikalle sijoittamiseen liittyvät edellytykset.

16 Lain nro 549/95 3 §:n 31 momentissa säädetään, että jos maksu jätetään maksamatta tai jos se on riittämätön taikka se maksetaan viivästyneenä, sovelletaan rahamääräistä seuraamusta, jonka määrä voi olla 400 prosenttia toteutettuun toimintaan liittyvästä maksusta.

17 Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta annettu direktiivi 2000/35 pantiin täytäntöön 9.10.2002 annetulla asetuksella (decreto legislativo) nro 231 (GURI nro 249, 23.10.2002, s. 16), jonka 1 §:n 1 momentissa ja 2 §:n a kohdassa toistetaan pääasiallisesti tämän direktiivin 1 artiklan ja 2 artiklan 1 kohdan sanamuoto.

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisupyyntö

18 Pontina Ambiente, jonka kotipaikka on Roomassa, kerää jätteitä ja huolehtii niistä. Sen toimintaan kuuluu erityisesti Regione Lazion kunnista peräisin olevan kiinteän jätteen vastaanottaminen tähän tarkoitukseen varatulla kaatopaikalla, näiden jätteiden varastointi sekä käsittely jäteperäisten tuotteiden tai kompostituotteiden valmistamiseksi ja jätteiden määrän vähentämiseksi.

19 Lain nro 549/95 ja sen alueellisen täytäntöönpanolain nojalla Pontina Ambiente on velvollinen maksamaan neljä kertaa vuodessa Regione Laziolle kiinteän jätteen kaatopaikalle sijoittamisesta perittävän erityisen maksun, joka on maksettava viimeistään sen vuosineljänneksen päättymistä seuraavan kuukauden aikana, jonka kuluessa jätteen sijoittaminen on toteutettu. Pontina Ambienten on vyörytettävä tämä maksu kunnille, jotka sijoittavat jätteensä kaatopaikalle.

20 Yhtiö maksoi kyseisen maksun viivästyneenä vuoden 2004 kolmannelta ja neljänneltä vuosineljännekseltä, ja tällä perusteella Regione Lazion toimivaltaiset viranomaiset osoittivat sille lokakuussa 2006 kaksi maksuunpanomääräystä ja määräsivät sille samalla rahamääräiset seuraamukset, joista säädetään lain nro 549/95 3 §:n 31 momentissa.

21 Pontina Ambiente nosti kanteen 4.1.2007 Commissione tributaria provinciale di Romassa Regione Lazion toteuttamien toimenpiteiden kumoamiseksi.

22 Pontina Ambiente riitautti lain nro 549/95 säännökset niiltä osin kuin niissä säädetään, että kaatopaikan pitäjällä on velvollisuus maksaa kyseinen maksu. Se riitautti myös Regione Laziolle suoritettavien maksujen viivästymisen perusteella sille määrätyt seuraamukset, koska viivästyminen johtui kysymyksessä olevista kunnista. Pontina Ambiente moitti sitä, että kaatopaikan pitäjän suorittaman maksun maksamisedellytyksenä ei ole, että kyseessä olevat kunnat ovat suorittaneet maksun tarjotuista palveluista, ja sitä, että näitä kuntia koskevista seuraamuksista ei ole säädetty.

23 Yhtiö vetosi erityisesti siihen, että tietyt tätä maksua koskevat soveltamisedellytykset, jotka liittyvät maksuvelvollisen määrittämiseen ja seuraamusten määräämiseen silloin, kun maksu suoritetaan viivästyneenä, ovat ristiriidassa unionin oikeuden ja erityisesti EY 12, EY 14, EY 43 ja EY 46 artiklan sekä direktiivin 1999/31 10 artiklan ja direktiivin 2000/35 merkityksellisten säännösten kanssa.

24 Koska Commissione tributaria provinciale di Roma katsoi, että Pontina Ambienten väitteet voivat olla perusteltuja, se päätti seuraavaa:

”Kun otetaan huomioon, että – – lain nro 549 3 §:n 26 ja 31 momentti, kun sitä tulkitaan veroviranomaisen esittämällä tavalla, joka lisäksi on kiistattomasti sen sanamuodon mukainen, saattaa olla ristiriidassa [EY] 12, [EY] 14, [EY] 43 ja [EY] 46 artiklan, direktiivin 1999/31 – – 10

artiklan ja direktiivin 2000/35 7, 10, 16 ja 19 perustelukappaleen kanssa ja näin ollen, että esille on tullut ongelma, joka liittyy kyseisten kansallisten säännösten yhteensoveltuvuuteen yhteisön oikeusjärjestyksen kanssa, lykkää asian käsittelyä ja maksuunpanomääräyksen täytäntöönpanoa, saattaa kysymyksen – – tuomioistuimen ratkaistavaksi erityistoimivaltansa puitteissa.”

Ennakkoratkaisupyyntö

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen ja kysymysten muotoilu

25 Euroopan komissio pohtii ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamista yhtäältä siksi, että ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin ei ole esittänyt nimenomaisesti kysymystä, ja toisaalta siksi, että kansallinen tuomioistuin tiedustelelee sitä, onko kansallinen lainsäädäntö yhteensopiva unionin oikeuden kanssa.

26 Italian hallitus ja komissio huomauttavat lisäksi, ettei ennakkoratkaisupyyntöpäätöksestä ilmene syytä siihen, miksi ennakkoratkaisupyynnössä viitataan EY 12, EY 14, EY 43 ja EY 46 artiklaan.

27 Yhtäältä on huomattava, että vaikka unionin tuomioistuimella ei ole ennakkoratkaisumenettelyssä toimivaltaa lausua kansallisen toimenpiteen yhteensopivuudesta unionin oikeuden kanssa, se on kuitenkin toimivaltainen esittämään kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, jotka saattavat auttaa kansallista tuomioistuinta sen arvioidessa tätä yhteensopivuutta sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa, jotta se voi antaa ratkaisun (ks. asia C-254/08, Futura Immobiliare ym., tuomio 16.7.2009, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

28 Toisaalta on todettava, että vaikka ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin ei ole nimenomaisesti muotoillut kysymystä, se on kuitenkin antanut riittävästi tietoa pääasialle ominaisista tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista, jotta unionin tuomioistuin voi ymmärtää sen pyynnön kohteen ja antaa unionin oikeuden merkityksellisistä säännöksistä tulkinnan, joka voi olla hyödyllinen tämän asian ratkaisemiseksi.

29 Tämä pätee direktiivin 1999/31 10 artiklaan ja direktiiviin 2000/35. Sen sijaan ennakkoratkaisupyyntöpäätöksessä ei selitetä millään tavalla ennakkoratkaisupyynnön merkitystä siltä osin kuin siinä viitataan EY 12, EY 14, EY 43 ja EY 46 artiklaan. Pyynnössä ei etenkään täsmennetä sitä, miten näitä artikloja voitaisiin soveltaa siinä kuvattuun tilanteeseen; näin ollen vaikuttaa siltä, kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 35–38 kohdassa, että kyseessä on pelkästään yksittäisen jäsenvaltion sisäinen tilanne, jolla ei ole yhteyttä rajat ylittävään tekijään.

30 Näin ollen on katsottava, että ennakkoratkaisupyyntö voidaan ottaa tutkittavaksi paitsi siltä osin kuin se koskee EY 12, EY 14, EY 43 ja EY 46 artiklaa.

31 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen esittämistä seikoista voidaan päätellä, että ennakkoratkaisupyyntö koskee seuraavia kysymyksiä:

1) Onko direktiivin 1999/31 10 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka nojalla kaatopaikan pitäjällä on velvollisuus maksaa kiinteän jätteen kaatopaikalle sijoittamisesta perittävä erityinen maksu, joka jätteen kaatopaikalle sijoittaneen viranomaisen on korvattava sille, ja jossa säädetään kaatopaikan pitäjään kohdistuvista rahamääräisistä seuraamuksista silloin, kun maksu suoritetaan viivästyneenä, mutta jossa ei kuitenkaan edellytetä, että kyseinen viranomainen korvaa maksun määrän kaatopaikan pitäjälle tietyssä määräajassa tai että se korvauksen viivästyessä ottaa vastatakseen viivästymisestä aiheutuneista kustannuksista, mukaan lukien kaatopaikan pitäjälle

määrätyistä rahamääräisistä seuraamuksista?

2) Onko direktiiviä 2000/35 tulkittava siten, että summat, jotka jätteitä kaatopaikalle sijoittaneen viranomaisen on maksettava kaatopaikan pitäjälle ja joihin lukeutuvat maksun korvaamisesta johtuvat rahamäärät, kuuluvat kyseisen direktiivin soveltamisalaan ja että jäsenvaltioiden on siis huolehdittava direktiivin 3 artiklan mukaisesti siitä, että maksun viivästyessä on maksettava korkoa?

Asiakysymys

Ensimmäinen kysymys

32 Direktiivin 1999/31 10 artiklan nojalla jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä varmistaakseen, että kaatopaikan pitäjän perimä hinta kaikentyyppisen jätteen sijoittamisesta kyseiselle kaatopaikalle kattaa kaatopaikan perustamiseen ja toimintaan liittyvät kustannukset.

33 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 49 kohdassa, direktiivin 1999/31 10 artiklassa jäsenvaltiota ei velvoiteta järjestämään kaatopaikan toimintakustannusten rahoittamista tietyllä tavalla. Tästä seuraa, että koska unionin oikeuden nykytilassa ei ole olemassa EY 175 artiklan nojalla annettua lainsäädäntöä, jossa jäsenvaltioille asetettaisiin velvollisuus noudattaa tiettyä täsmällistä menetelmää niiltä osin kuin on kyse näiden kustannusten rahoittamisesta, kyseinen rahoitus voidaan asianomaisen jäsenvaltion valinnan mukaan varmistaa vapaasti maksulla tai millä tahansa muulla tavalla (ks. analogisesti em. asia Futura Immobiliare ym., tuomion 48 kohta).

34 Tästä seuraa, ettei direktiivin 1999/31 10 artikla ole esteenä sille, että jäsenvaltio ottaa käyttöön jätteiden sijoittamista koskevan maksun, joka kaatopaikan pitäjän on maksettava ja joka sen on vyörytettävä jätteitä kaatopaikalle sijoittaneelle jätteiden haltijalle. Se ei myöskään ole esteenä sille, että asetetaan seuraamuksia kaatopaikan pitäjälle, joka maksaa kyseisen maksun viivästyneenä, koska sekä seuraamuksista määrääminen että tällaista maksua koskevan maksuvelvollisen yksilöinti kuuluvat yksinomaan jäsenvaltioiden toimivaltaan.

35 Direktiivin 1999/31 10 artiklassa edellytetään kuitenkin, kuten direktiivin 29 perustelukappaleesta ilmenee, että jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jätteiden sijoittamisesta kaatopaikalle perittävät maksut kattavat kaikki kustannukset, jotka liittyvät kaatopaikan käyttöönottoon ja toimintaan.

36 Tämä edellytys ilmentää saastuttaja maksaa -periaatetta, joka merkitsee, kuten unionin tuomioistuimien on jo todennut direktiivin 75/442 ja jätteistä 5.4.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/12/EY (EUVL L 114, s. 9) yhteydessä, että jätteistä huolehtimisen kustannuksista vastaavat kyseiset jätteen haltijat (ks. asia C-1/03, Van de Walle ym., tuomio 7.9.2004, Kok., s. I-7613, 57 kohta; asia C-188/07, Commune de Mesquer, tuomio 24.6.2008, Kok., s. I-4501, 71 kohta ja em. asia Futura Immobiliare ym., tuomion 44 ja 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä edellytys on osa direktiivin 1999/31 tavoitetta, joka on direktiivin 1 artiklan 1 kohdan mukaan direktiivin 75/442 ja erityisesti sen 3 artiklan vaatimusten noudattaminen; kyseisessä artiklassa säädetään muun muassa, että jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet edistääkseen jätteiden tuotannon estämistä tai vähentämistä.

37 Tästä seuraa erityisesti, että riippumatta siitä, millaisia kansalliset kaatopaikkoja koskevat säännökset ovat, niissä on varmistettava, että jätteen haltijat, jotka sijoittavat jätteitä kaatopaikalle niistä huolehtimista varten, vastaavat kaikista tällaisen kaatopaikan toimintaan liittyvistä kustannuksista.

38 Näin ollen edellytyksenä sille, että jäsenvaltio ottaa käyttöön jätteitä koskevan maksun, jonka kaatopaikan pitäjä on velvollinen maksamaan ja joka jätteitä kaatopaikalle sijoittavien viranomaisten on sille korvattava, on se, että kyseisen verosäännöksen lisäksi toteutetaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että maksu korvataan tosiasiallisesti ja lyhyessä määräajassa, jotta kyseisen kaatopaikan pitäjän vastattavaksi ei jää kaatopaikan toimintaan liittyviä kohtuuttomia kustannuksia, jotka johtuvat kyseisten viranomaisten maksuviivästyksistä, ja jotta ei näin loukata saastuttaja maksaa -periaatetta. Tällaisten kustannusten säilyttäminen kaatopaikan pitäjän maksettaviksi johtaisi nimittäin siihen, että kyseisen kaatopaikan pitäjän pitäisi maksaa sellaisista jätteistä huolehtimiseen liittyvät kustannukset, joita se ei ole tuottanut vaan joiden kohdalla se vastaa ainoastaan niistä huolehtimisesta palvelujen tarjoamiseen liittyvässä toiminnassaan.

39 Kuten pääasiassa kyseessä olevan kaltainen maksu, joka lasketaan kaatopaikalle sijoitettujen jätteen määrän perusteella, kuuluu direktiivin 1999/31 10 artiklassa tarkoitettuihin kaatopaikan toimintakustannuksiin, jotka on sisällytettävä hintaan, joka jätteitä kaatopaikalle sijoittaneen jätteen haltijan on maksettava kaatopaikan pitäjälle, samalla tavoin direktiivin 1999/31 10 artiklan edellytysten täyttämiseksi tähän hintaan on joka tapauksessa vyörytettävä kaikki kustannukset, jotka liittyvät sellaisten summien perimiseen jätteen haltijalta, jotka sen on maksettava kaatopaikan pitäjälle edellä sanotulla perusteella, sekä erityisesti kustannukset, jotka johtuvat näiden summien maksamisen viivästyisestä ja joihin kuuluvat mahdollisen rahamääräisen seuraamuksen välttämiseen liittyvät kustannukset.

40 Edellä sanottu koskee myös kaatopaikan pitäjälle tällaisen maksun suorittamisen viivästyksen vuoksi määrättyjä rahamääräisiä seuraamuksia silloin, kun viivästyminen johtuu siitä, että jätteen haltija on korvannut tähän maksuun perustuvat summat viivästyneenä, ja kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia tämä asia.

41 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 1999/31 10 artiklaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka nojalla kaatopaikan pitäjällä on velvollisuus maksaa maksu, joka jätteitä kaatopaikalle sijoittaneiden paikallisviranomaisten on korvattava sille, ja jossa säädetään kaatopaikan pitäjään kohdistuvista rahamääräisistä seuraamuksista silloin, kun maksu suoritetaan viivästyneenä; näin on kuitenkin sillä edellytyksellä, että tämän lainsäädännön lisäksi toteutetaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että maksu korvataan tosiasiallisesti ja lyhyessä määräajassa ja että kaikki maksun perintäkustannukset ja erityisesti kustannukset, jotka johtuvat siitä, että kyseiset paikallisviranomaiset ovat maksaneet kaatopaikan pitäjälle nämä summat viivästyneenä – mukaan lukien kaatopaikan pitäjälle maksun viivästyksen vuoksi mahdollisesti määrättyt rahamääräiset seuraamukset –, vyörytetään hintaan, joka näiden viranomaisten on maksettava kaatopaikan pitäjälle. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia, täyttyvätkö nämä edellytykset.

Toinen kysymys

42 Direktiivin 2000/35 1 artiklassa säädetään ensin, että direktiiviä sovelletaan kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin; sen jälkeen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”kaupallisilla toimilla” tarkoitetaan ”yritysten tai yritysten ja viranomaisen välisiä toimia, jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan”.

43 Nämä säännökset on saatettu osaksi Italian oikeusjärjestystä samankaltaisin ilmaisin 9.10.2002 annetulla asetuksella (decreto legislativo) nro 231.

44 Kun tarkastellaan kaatopaikan pitäjän ja jätteitä kaatopaikalle sijoittavan viranomaisen välistä suhdetta pääasiassa, huomataan, että ennakkoratkaisupyyntöissä esitetyistä seikoista ilmenevällä tavalla tämä kaatopaikan pitäjä tarjoaa kyseiselle viranomaiselle palvelun eli huolehtii kaatopaikalle sijoitetuista jätteistä minkä vastineeksi viranomaisen suorittaa kaatopaikan pitäjälle korvauksen, joka sisältää lain nro 549/95 3 §:n 26 momentin mukaisesti sen maksaman maksun määrän.

45 Toisin kuin Italian hallitus väittää, kaatopaikan pitäjän ja jätteitä kaatopaikalle sijoittavan viranomaisen välinen suhde muodostaa siten yrityksen ja viranomaisen välisen kaupallisen toimen, joka johtaa vastikkeellisen palvelun tarjoamiseen eli näin ollen kaupalliseen toimeen direktiivin 2000/35 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

46 Tällaisesta kaupallisesta toimesta korvauksena maksettavat maksut kuuluvat siten direktiivin 2000/35 soveltamisalaan.

47 Tästä seuraa, että pääasiassa käsiteltävän kaltaisessa tilanteessa jäsenvaltioiden on huolehdittava direktiivin 2000/35 3 artiklan mukaisesti siitä, että on maksettava korkoa, jos jätteitä kaatopaikalle sijoittava paikallisviranomaisen maksaa jätteiden sijoittamisesta johtuvat summat kaatopaikan pitäjälle viivästyneenä; näihin summiin sisältyy tarvittaessa myös tämän tuomion 38 kohdassa todetulla tavalla kaatopaikan pitäjän maksaman maksun määrä, joka kaatopaikalle jätteitä sijoittaneen paikallisviranomaisen on korvattava.

48 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2000/35 1 artiklaa, 2 artiklan 1 kohtaa ja 3 artiklaa on tulkittava siten, että summat, jotka jätteitä kaatopaikalle sijoittaneen paikallisviranomaisen on maksettava kaatopaikan pitäjälle ja joihin lukeutuvat maksun korvaamisesta johtuvat rahamäärät, kuuluvat kyseisen direktiivin soveltamisalaan ja että jäsenvaltioiden on huolehdittava direktiivin 3 artiklan mukaisesti siitä, että kaatopaikan pitäjä voi vaatia maksettavaksi korkoa maksun viivästyessä paikallisviranomaisesta johtuvasta syystä.

Oikeudenkäyntikulut

49 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Kaatopaikoista 26.4.1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/31/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 29.9.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003, 10 artiklaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä pääasiassa kysymyksessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka nojalla kaatopaikan pitäjällä on velvollisuus maksaa maksu, joka jätteitä kaatopaikalle sijoittaneiden paikallisviranomaisten on korvattava sille, ja jossa säädetään kaatopaikan pitäjään kohdistuvista rahamääräisistä**

seuraamuksista silloin, kun maksu suoritetaan viivästyneenä; näin on kuitenkin sillä edellytyksellä, että kyseisen lainsäädännön lisäksi toteutetaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että maksu korvataan tosiasiallisesti ja lyhyessä määräajassa ja että kaikki maksun perintäkustannukset ja erityisesti kustannukset, jotka johtuvat siitä, että kyseiset paikallisviranomaiset ovat maksaneet kaatopaikan pitäjälle nämä summat viivästyneenä – mukaan lukien kaatopaikan pitäjälle maksun viivästymisen vuoksi mahdollisesti määrätty rahamääräiset seuraamukset –, vyörytetään hintaan, joka näiden viranomaisten on maksettava kaatopaikan pitäjälle. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia, täyttyvätkö nämä edellytykset.

2) Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 29.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/35/EY 1 artiklaa, 2 artiklan 1 kohtaa ja 3 artiklaa on tulkittava siten, että summat, jotka jätteitä kaatopaikalle sijoittaneen paikallisviranomaisen on maksettava kaatopaikan pitäjälle ja joihin lukeutuvat maksun korvaamisesta johtuvat rahamäärät, kuuluvat kyseisen direktiivin soveltamisalaan ja että jäsenvaltioiden on huolehdittava direktiivin 3 artiklan mukaisesti siitä, että kyseinen kaatopaikan pitäjä voi vaatia maksettavaksi korkoa maksun viivästyessä paikallisviranomaisesta johtuvasta syystä.

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: italia.